

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Στίχοι, γραφή και διδαχή, και παραινέσεως λόγοι
ἐξ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ τοῦ μακαριωτάτου,
πρὸς τὸν τοῦ πρίγκιπος υἱὸν Καίσαρος Βρυεννίου,
εἰς φρόνησιν καὶ παιδευσιν, εἰς λόγων εὐκοσμίαν.
- 5 Τέκνον μου ποθεινότατον, παιδὶν μου ἠγαπημένον,
ὄστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου,
ἤλιζ' εἰς τὰς πικρίας μου ταύτας τὰς ἀφορήτους
καὶ τοὺς πολλοὺς μου στεναγμοὺς καὶ τοὺς ἀμέτρους πόνους,
ἵνα σ' εὐρῶ ἀνασασμὸν καὶ παρηγόρημά μου,
- 10 καὶ κουφισμὸν τῶν πόνων μου τῶν ἀπαραμυθῆτων,
καὶ παρηγόρημα ψυχῆς, καρδίας μου λαμπάδα.
ὁ λογισμὸς μου πάντοτε φέρνει σε εἰς τὸν νοῦν μου,
καὶ πάντοτ' ἡ καρδία μου εἰς φῶς ποτὲ οὐκ ἤλθεν.
παιδὶν μου, ἂν ἠπόρησε τῆς πολιᾶς τὸ γῆρας,
- 15 ἐγὼ φαντάζομαι, δοκῶ, ὅτι ἔμπροστέν μου στέκεις,
καὶ κράζω, κράζω, κι οὐ λαλεῖς, ταράσσεις τὴν ψυχὴν μου.
ἀπὸ στενοχωρίας μου, ἀπὸ πολλῆς μου θλίψης
ἀπλόνω κι οὐχ εὐρίσκω σε, ἴμιλῶ σε, οὐ ἴμιλεῖς με.
καὶ παρευθὺς οἱ πόνοι σου κεντοῦσιν τὴν ψυχὴν μου
- 20 καὶ κατακόπτουσιν αὐτήν, ἀναίσθητος ὑπάρχω.
καὶ τῆς φωνῆς σου τῆς λαμπρᾶς ἀκούων, τὸ παιδὶν μου,
τὰ δάκρυά μου ῥέονται, τρέχουν ὡς τὸ ποτάμιν.
ἂν στοχαστῆς, υἱούτσικε, πλέον οὐ μὴ γάρ μ' εἶπες,
εἰ μὴ ψυχρὸν κι ἀναίσθητον κρύσταλλον παγωμένον.
- 25 ἀνέλυσέ μ' ἡ φλόγωσις τῶν πολυστεναγμάτων
καὶ ἴγάλιν ἴγάλιν χύνομαι, λύομαι, ὑπαγαίνω.
αὐτὰ ἐθάρρουν εἰς ἐσὲν, παιδὶν μου, νὰ κερδήσω;
ἤλιζα εὖρειν θησαυρὸν κ' ἠῦρα καρβούνιν μέγα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- κ' ἔσω ἡ καρδιά μου φλέγεται ...
- 30 οὐκ ἤμπορῶ καταλεπτῶς γράφειν σε τὰ παθαίνω.
μὴ δώσης τὴν καρδίαν μου στενάγματα καὶ πόνους
καὶ φέρης καὶ τὸ γῆράς μου εἰς ὀλιγοθυμίαν.
ἄρκοῦσι νῦν τὰ ἔπαθες καὶ περισσεύουσίν σε,
πῶς πάσχεις ὡς παντόρφανος κι ἀποξενιτεμένος.
- 35 ἐξεύρεις πόσῃν προσοχὴν καὶ πόσον πόνον ἔχεις
εἰσὲ ἐμὲν τὸν δόλιον, τὸν πολυπονεμένον,
ἂν λόγους παραιναιτικούς ἤκουσες ἀπ' ἐμένα·
καλὴν βουλήν σε ἔδωκα, καὶ κράτει τὴν, ἂν θέλῃς·
καὶ ἂν ἐσὺ, παιδίον μου, τὰ βάλλῃς εἰς τὸν νοῦν σου,
- 40 οὐ μὴ ἐκβάλλῃ ἀπὸ σὲν οὐ θλίψις οὐδὲ χρόνος.
ἐγὼ γάρ, εἰ κι ἀπόδημος καὶ χωρισμένος εἶμαι,
ποτέ μου ἡ καρδίτσα μου χωρίζετ' ἀπὸ σένα.
γράφω σε στίχους ἐκλεκτοὺς, στίχους ἐκ τοῦς ἡγάπας,
καὶ ὅταν εὔρης ἄδειαν, κάθου κι ἀνάγνωθέ τους,
- 45 καὶ θές τὸν νοῦν σου εἰς αὐτοὺς καὶ βάλλε τὸν σκοπὸν σου,
καὶ οἶον εὔρης ἀγαθὸν, θές τον εἰς τὴν ψυχὴν σου,
κ' ἔχε τον εἰς ἐνθύμησιν, καὶ κράτει τον 'ς τὸν νοῦν σου,
καὶ εἰς καιρὸν ὀκάποτε, ὅταν οὐκ ἀπαντέχῃς,
νὰ τοὺς εὔρης πρὸ ὀφθαλμοῦ εἰς ὄφελόν σου μέγα.
- 50 εἰ δὲ καὶ ἔχει τίποτες ἀχρήσιμον τὸ πρᾶγμα,
ἐκεῖνο μὴ τὸ χρειαστῆς, μηδὲ ὅλως τὸ θελήσης.
λοιπὸν, υἱέ μου, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπάρχομαι τοῦ λέγειν,
καὶ θές 'ς τὸν νοῦν σου, ἄκουσε καλὰ καὶ πρόσεχέ τα.
Πρὸ πάντων ἔχε τοῦ θεοῦ τὸν φόβον εἰς τὸν νοῦν σου,
- 55 καὶ πρόσεχ', ὅτι τὰ κρυπτὰ γινώσκει τῶν ἀνθρώπων,
ἐλέγχει δὲ τοὺς λογισμοὺς, δικάζει καὶ τὰς πράξεις,
καὶ φανερόνει τὰ κρυπτὰ καὶ τοὺς κακοὺς κολάζει,
τοὺς δὲ καλοὺς εὐεργετεῖ καὶ φίλους ὀνομάζει·

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 60 εἰς τοῦτον μόνον ἔλπιζε κ' εἰς ἄλλον μὴ ἐλπίζης.
λέγει γάρ τις τῶν προφητῶν ἐκείνων τῶν ἁγίων·
εἶ τις εἰς θεὸν ἤλπισεν, ποτὲ οὐ καταισχύνη.
ἄλλος δὲ πάλιν θαυμαστὸς προφήτης λέγει τοῦτο·
εἶ τις εἰς ἄνθρωπον θαρρῆι κ' εἰς ἄνθρωπον ἐλπίζει,
ἐπικατάρατος ἐστὶν μᾶλλον κ' ἀπελπισμένος.
- 65 Τὸν βασιλέα, ὦ υἱέ, τίμα τον καὶ φοβοῦ τον·
πρόβλησις ἔνι τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς, παιδὶν μου·
ἂν ἔχῃς πίστιν εἰς αὐτὸν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ νόμος,
οὐ μὴ σὲ λείψῃ τὸ καλὸν καὶ ἡ ἀγάπη τούτου,
διότι ἡ καρδία του δύναται παρὰ πάντων,
- 70 καὶ παρὰ πάντας δύναται, παιδὶν μου, εἰς τὸ θέλει,
καὶ εἴ τι θέλει, δύναται ποιεῖν το ὅταν θέλῃ·
ὡς ἔχει γὰρ τὴν δύναμιν, ἐργάζεται συντόμως.
Ἔνα θεὸν ἐγνώριζε τῶν πάντων βασιλέα,
ἓνα θεὸν φοβήθητι τῶν πάντων εὐεργέτην,
- 75 θεὸν τὸν παντοδύναμον, θεὸν καρδιογνώστην·
καὶ ἂν ἀκούσης κατ' αὐτοῦ ῥήματα βλασφημίας,
νὰ μὴ τὰ παραδέξῃσαι μηδ' ὑποφέρῃς ὅλως,
ὅτι εἰς κόλασιν σχεδὸν ἐκπίπτεις τῆς γεέννης.
ἂν μάθῃς λόγον βλάσφημον κατὰ τοῦ βασιλέως,
- 80 τάχιστα δράμε, δεῖξέ τον
νὰ πάθῃ ὡς ἐπίβουλος, νὰ παιδευθῶσιν ἄλλοι.
θεὸς γὰρ ὀνομάζεται κι ὁ βασιλεὺς, παιδὶν μου,
καὶ εἶ τις φέρει κατ' αὐτοῦ, κίνδυνος ἔνι κόσμου.

Wilhelm Wagner (επιμ.), *Carmina graeca medii aevi*, Teubner, Λειψία 1874, σ. 1-27.